

Spor o D8

Stát sází na vadný posudek

Artur Janoušek
reportér MF DNES

Ředitelství silnic a dálnic přišlo o klíčový posudek, o němž opřelo miliardovou žalobu proti firmě Kámen Zbraslav. Podle posudku nedaleký kamenolom před pěti lety zavinil obří sesuv na dálnici D8. Jenže se ukázalo, že znalci, kteří analýzu vypracovali, k tomu neměli oprávnění. Podle zjištění MF DNES o tom ŘSD celou dobu vědělo, přesto šlo do nejistého sporu, za který stát už zaplatil přes deset milionů korun.

„Posudek je zpracován nekompetentním subjektem,“ upozorňovala Česká geologická služba (ČGS) už v dubnu 2015 ve zprávě, kterou zaslala na Ředitelství silnic a dálnic. To službu samo požádalo, aby posoudila analýzu znaleckého ústavu z Vysokého učení technického v Brně. Ústav měl podle ČGS oprávnění psát posudky v oborech geodézie, kartografie a stavebnictví, ale nikoli v geologii.

Spoluautor posudku z VUT Zdeněk Bažant stanovisko geologů odmítá. „Já s tím absolutně nesouhlasím, ale dál to nechci komentovat,“ řekl. Ministerstvo spravedlnosti však potvrdilo, že znalecký ústav skutečně pracoval mimo svůj obor. A dalo mu pokutu 50 tisíc korun.

Proč se ŘSD drželo posudku nekompetentního ústavu? „Shromáždili jsme řadu dalších analýz a vyjádření, v nichž se hovoří o tom, že viníkem je kamenolom,“ řekl mluvčí ŘSD Jan Rýdl. Jenže o těch se v žalobě nepíše ani slovo, v ní je pouze posudek VUT Brno. „Na něčem žalobu postavít musíte, jinak to nejde,“ dodal Rýdl.

To však není jediný zádrhel, MF DNES zmapovala celý průběh

mimořádného sporu. Půl milionu kubíků zeminy se sesunulo na dálnici D8 u Dobkoviček na Ústecku v noci na 7. června 2013. Den předtím hustě pršelo a svah na nestabilním podloží se utrh. Zatímco se vedly debaty, proč se to stalo a jak lokalitu zabezpečit, rozběhla se třiletá lhůta, během níž mohl stát označit viníka a chtít po něm uhradit škodu.

Posudek? „Může za to lom“

Tady se do příběhu vložil Josef Kačírek, jenž vede s firmou Kámen Zbraslav vleklý spor o kamenolom, jehož byl kdysi spoluvlastníkem. Ka-

Odborný posudek je zpracován nedostatečně odborně.

čírek zadal znaleckému ústavu VUT v Brně sepsat, kdo za sesuv může. „Za posudek jsem dal 300 tisíc korun,“ svěřil se Kačírek. Najatí odborníci v prosinci 2014 konstatovali, že viníkem je právě kamenolom, a tedy Kámen Zbraslav.

V únoru 2015 poslal Kačírek posudek na ŘSD s „podnětem k uplatnění nároku na náhradu škody“. ŘSD se obrátilo na státní Českou geologickou službu, aby posudek VUT posoudila.

Odpověď ČGS v dubnu 2015 byla zdrcující. Kromě zmíněného chybného oprávnění služba vytkala odborníkům z VUT Brno, že postupovali ledabyle, místo sesuvu navštívili jen jednou, a to po roce a půl, kdy

už bylo území pozmeněno, že jejich fotografie v posudku byly pořízeny v rozmezí pouhých tří minut.

ČGS poukázala na to, že autoři posudku vycházeli z laických podkladů získaných z internetu, pracovali se zastaralými údaji a nelogickými úvahami. A připomněla, že v té době existovalo několik publikací s aktuálními daty, s nimiž autoři posudku vůbec nepracovali.

„Posudek je zpracován nedostatečně odborně, na základě neúplných vstupních informací, a navíc tendenčně se záměrem svalit veškeré zákonné předpoklady vzniku zodpovědnosti za škodu na těžební organizaci Kámen Zbraslav,“ stojí ve zprávě. Spoluautor posudku Zdeněk Bažant kritiku odmítá, víc ale sdělit nechtl.

Sama ČGS napsala, že za sesuv sice může lom, ale i další vlivy. A nedoporučila ŘSD k závěrům VUT přihlížet. ŘSD však doporučení ignorovalo a dál se drželo kritizovaného posudku. Přestože si uvědomovalo, že posudek má výrazné slabiny. Svědčí o tom komunikace mezi silničáři a VUT, kterou se MF DNES podařilo získat.

Zástupci ŘSD se 3. června 2015 ptali, proč autoři posudku z VUT nepoužili aktuální údaje, a pokud by to udělali, zda by to změnilo jejich závěr o viníkovi.

Znalci z VUT odpověděli 31. srpna 2015. Přiznali, že s nejnovejšími podklady nepracovali, prý nebyly dostupné. Svůj původní jednoznačný závěr o viníkovi však začali mírnit. „Porušení stability svahu bývá důsledkem řady vlivů,“ psali nejednou s tím, že určit, který vliv byl silnější, „nebývá obvykle možné“.

Lhůta na vymáhání náhrady škody se však rychle krátila a stát stále neměl jednoznačnou zprávu o příčině sesuvu a o viníkovi. V únoru 2016 zadalo ministerstvo dopravy za 1,7 milionu korun posudek Ústa-

Před pěti lety se na budovanou dálnici zřítíl kus svahu. A stát záhy označil viníka. Teď se ukazuje, že hlavní důkaz má zásadní trhliny.

Foto: Iveta Lhotská, MAFRA

Otevření Na alespoň částečné zprovoznění dálnice D8 se čekalo roky. Její otevření se neobešlo bez přestřihávání pásů.

Foto: Iveta Lhotská, MAFRA

Zával Utržený svah zavalil budovanou dálnici. Vlevo v pozadí je vidět lom, který ŘSD označilo za viníka.

Foto: ČTK

vu struktury a mechaniky hornin. Ten ale opět konstatoval, že příčin je víc, že svah se hýbe už od roku 2010 a že za sesuv může kromě lomu i dálnice, která je příliš zaříznutá do svahu. To samé napsala opět i ČGS v oponentním vyjádření.

Den před uplynutím lhůty, 6. června 2016, podalo ŘSD kvůli dálnici a Správa železniční dopravní cesty kvůli zavalené trati přece jen žalobu na Kámen Zbraslav.

Opřely se o rok a půl starý, zkritizovaný posudek VUT. Že existují jiné závěry znalců, o tom žaloba mlčí.

Soudní spor se rozběhl. Kámen Zbraslav získal posudky rakouských expertů, podle nichž za sesunutí zeminy může všechno možné, jen ne kamenolom. ŘSD namítá, že tyto experti nejsou zapsáni na seznamu ministerstva spravedlnosti, a tudíž nejsou pravými znalci. Také ŘSD mezitím získalo další posudky,

samožřejmě s opačnými závěry. Jeden z nich vypracoval Jiří Pícha z firmy Geotec.

Konstatoval, že bez lomu by k tak velkému sesuvu nedošlo. Pícha přitom pro ŘSD běžně pracuje. „To nesvědčí o jeho nestrannosti,“ míní právník Pavel Sedláček, jenž žalovanou firmu zastupuje. Pícha nechce své angažmá v ŘSD komentovat. „Nemám zájem cokoli sdělovat,“ řekl do telefonu a zavěsil.

Hraje se o miliardu

Mluvčí ŘSD Jan Rýdl v Píchově činnosti nevidí žádné podezření na podjatost nebo střet zájmů. „Odborníci je v Česku omezené množství, proto se může stát, že se jejich jméno objeví v posudcích častěji,“ řekl.

Zajímavé je, že jednu z předchozích analýz vypracoval Pícha pro ŘSD měsíc přes sesuvem. Tehdy varoval před nadhodnocenými čísly, zkráceným bezpečnostním stupněm a výpočty, které nezaručí dlouhodobou stabilitu svahu. Navrhoval, co všechno se musí opravit, a upozorňoval, že nelze garantovat, že v budoucnu nebudou nutné další opravy. O kamenolomu a rizicích těžby tehdy nenapsal ani slovo.

ŘSD žádá po firmě Kámen Zbraslav bezmála 800 milionů, SŽDC 240 milionů. Zatím ale obě státní organizace za soudní líčení jen platily. Soudní poplatky je vyšly na 8,1 milionu korun, za posudky ŘSD zaplatilo přes sedm milionů, dalších zhruba půl milionu stáli právníci.

Soudní spor jde do finále. Kvůli množství rozdílných posudků soud rozhodl, že přibude ještě jeden - revizní. Ten má pomoci rozhodnout.

Ani pak však nemusí případ skončit. Okolnosti posudku VUT totiž zkoumá i severočeská kriminálka. „K dnešnímu dni je celá věc stále ve fázi prověřování, a proto věc nebudeme zatím komentovat,“ sdělila policejní mluvčí Jana Slámová.

Inaugurace

Sejdou se příznivci i odpůrci Zemana

Na Hradě se během zítřejší prezidentské inaugurace sejdou příznivci i odpůrci Miloše Zemana. Setkání prezidenta s občany na III. nádvoří nahradí vojenskou přehlídku. Jeho odpůrci ohlásili magistrátu dvě shromáždění: na Hradčanském náměstí a v prostoru ulic Jelení a Mariánských hradeb. (row)

Pryč s pacienty „na obtíž“

Brněnská nemocnice pošle lehké případy i 50 kilometrů daleko

BRNO Ředitelé brněnských nemocnic se dohodli na novém systému přepravy pacientů. Pokud si někdo zavolá záchranku a lékař na příjmu zjistí, že není v ohrožení života, může ho nechat převést do zdravotnického zařízení jinde v kraji. A to klidně 50 kilometrů daleko. Zatím tento systém funguje ve Fakultní nemocnici Brno, kde dlouhodobě řeší nedostatek míst na interně. Chtějí tak uvolnit lůžka pro vážně nemocné pacienty.

„Téměř padesát procent pacientů, které přiveze záchranka, pustíme po úvodním vyšetření domů. Takže si dovedete představit, v jakém jsou stavu. Patří tam třeba taková, které v sedm večer začnou bolet záda. Tak se rozhodnou, že si zavolají rychlou,“ přiblížil ředitel FN Brno Roman Kraus.

Záchranka do nemocnice přiveze pacienta, lékař ho prohlédne a poskytne základní ošetření. Je-li dotyč-

Více práce Záchranáři mají práci navíc, rozvázejí pacienty z FN Brno po kraji. Foto: A. Vavřiková, MAFRA

ný schopen převozu a na interně nemají místo, začnou operátoři na dispečinku záchranky hledat místo jinde. Nejdřív v některé z brněnských nemocnic, poté i jinde v kraji. Pacient bydlící v Brně se tak může ocitnout ve Znojme, Břeclavi nebo třeba v Ivančicích na Brněnsku.

Dosud systém fungoval tak, že záchranka kroužila po Brně, než dispečink našel místo v tamní nemocnici. Občas pacienta umístili na přistýlku na chodbě nemocnice.

Jihomoravští záchranáři tvrdí, že nový systém ochromuje činnost operačního střediska. Museli zřídit speciální výjezdovou skupinu, která rozvoz z pacientů z FN Brno zajišťuje. Denně jde až o tři případy.

„Trvá až třicet minut, než najdou volné lůžko jinde. Operátorky se pak nemohou plnohodnotně věnovat práci, ke které jsou určené,“ stěžuje si ředitel jihomoravské záchranky Milan Klusák. (vh)

Bývalý šéf domova seniorů připravil ženu o dům

PLZEŇ Dvaosmdesátiletou Jaroslavu K. z domova pro seniory v Letních na jižním Plzeňsku připravil před osmi roky o dům tehdejší šéf zařízení Pavel Hucl. Společně se dvěma dalšími spolupachatelé to udělali kvůli vlastnímu zisku, rozhodl včera pravomocně senát plzeňského krajského soudu.

Oběti bývalého ředitele, šéfa realitní kanceláře, a makléře byla žena bez příbuzných, u které začínala Alzheimerova choroba.

„Pavel Hucl obžalovanou uvedl v omyl a využil jejího kolísavého duševního stavu. Ženě bylo sděleno, že má dluhy, které bez prodeje svého domu nezaplatí. Přítom na jejich zaplacení stačily peníze, které v té době měla na účtu,“ uvedl soudce Miloslav Sedláček.

Žena si podle znalců neuvědomovala, co podepisuje. „Paní K. byla úplně normální sympatická starší dáma. Neměl jsem dů-

vod o čemkoli pochybovat, když se na mě obrátila. Dělal jsem jen to, o co mě požádala, stejně je za zachoval každý člověk, který chce někomu pomoci,“ odmítal po celou dobu Hucl obvinění.

Hodnota domu ve středních Čechách byla asi 1,5 milionu korun. Hucl podepsal se šéfem realitky Karlem Kaiserem smlouvu o zproštědlování prodeje. Ta ale byla podle soudu pro ženu nevhodná. Zatímco původní majitelce mělo na účet přijít 450 tisíc korun, Hucl měl podle spisu dostat 300 tisíc korun.

Makléřka Marie Šnoblová, která pomáhala při prodeji domu, podle soudců ještě sama vylákala od státního zastupitelství peníze, které se jí připravil o pozemky za 170 tisíc korun. Všichni souzení vinu odmítali.

Protože se soudy táhly šest let, všichni tři obžalovaní vyvázli s podminěnými tresty. Musí zaplatit způsobenou škodu. — Petr Ježek